

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣

បុព្វកថា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** បានខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងខ្លាំងក្លាដើម្បីជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ និងសម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលគួរជាទីមោទនភាពនាពេលកន្លងមក។ ក្នុងអាណត្តិទី៦នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣ ដើម្បីពង្រឹងនូវបុរេលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នានា និងបរិស្ថានគាំទ្រដល់ការកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅរបស់កម្ពុជា ក្នុងទិសដៅសម្រេចឱ្យបានពេញលេញនូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ជាពិសេសសម្រេចចក្ខុវិស័យប្រែក្លាយកម្ពុជាជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមមិត្តខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសដែលមានចំណូលខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៥០។ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ បានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងលើការបង្កើនផលិតភាព និងការប្រកួតប្រជែង ហើយផ្តល់នូវការផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធ និងការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងសកម្មភាពដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់។

វិស័យកសិកម្មនៅតែជាវិស័យនាំមុខមួយក្នុងចំណោមវិស័យដទៃទៀត ដែលបានរួមភាគទានដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយក៏បានរួមចំណែកក្នុងកំណើនផលទុនជាតិ និងចំណូលពីការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម។ វិស័យនេះក៏បានជួយផ្តល់ការងារ និងប្រាក់ចំណូលដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅជនបទដែលមានជីវភាពរស់នៅពឹងអាស្រ័យលើការងារកសិកម្ម។

នៅក្នុងចតុកោណទី៤នៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាសំខាន់លើ៖ ១) ការលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្ម និងការអភិវឌ្ឍជនបទ ២) ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងវប្បធម៌ប្រកបដោយចីរភាព ៣) ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងនគរូបនីយកម្ម ៤) ការធានាចីរភាពបរិស្ថាន និងការរៀបចំខ្លួនឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ចតុកោណទី៤នេះ គឺជាក្របខ័ណ្ឌមូលដ្ឋានសម្រាប់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រៀបចំអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងវិស័យនេះសម្រាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខ។ លើសពីនេះទៅទៀត ដោយសារចរន្តនៃការរីកចម្រើនវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យានៃ “បដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤” ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានរៀបចំផែនការអនុវត្ត ដោយដាក់បញ្ចូលនូវបច្ចេកវិទ្យានេះជាគន្លឹះនាំមុខដ៏ចម្បងមួយក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកសិកម្ម និងបង្កើតកាលានុវត្តភាពសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម។ ការរីកចម្រើនផ្នែកយន្តបន្ថែមកសិកម្មបាន និងកំពុងជំរុញល្បឿនផលិតកម្មកសិកម្ម ហើយអាចបង្វែរកម្លាំងពលកម្មទៅផ្នែកសេវាកម្ម និងឧស្សាហកម្មផ្សេងៗទៀត។

ចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺការធ្វើទំនើបកម្មវិស័យកសិកម្មកម្ពុជា ឱ្យមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង បរិយាប័ន្ន ធននឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងនិរន្តរភាព បង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារកសិករ វិបុលភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា តាមអភិក្រមនិងវិសាលភាពថ្មី ដើម្បីប្រែក្លាយវិស័យនេះ ពីដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍតាមបែបវិបុលកម្ម ពោលគឺពឹងផ្អែកជាសំខាន់លើធនធានដែលមានស្រាប់ (ធនធានដី និងធនធានធម្មជាតិផ្សេងៗទៀត) ឈានទៅរកដំណាក់កាលថ្មីដែលផ្តោតលើប្រពលវប្បកម្ម ពោលគឺពឹងផ្អែកជាសំខាន់លើការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស បច្ចេកវិទ្យាថ្មី កសិកម្មវៃឆ្លាត ការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍយន្តបន្ថែមកម្ម ព្រមទាំងការបង្កើនសមត្ថភាពស្រោចស្រព ដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតភាព ពិពិធកម្មដំណាំដែលមានសក្តានុពល និងទីផ្សារ រួមទាំងការចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្មជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម។

ក្នុងន័យនេះ ដើម្បីសម្រេចបាននូវទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មក្នុងអាណត្តិទី៦នេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានកំណត់ទិសដៅគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រគឺ បន្តជំរុញកំណើនកសិកម្មប្រកបដោយការប្រកួតប្រជែង ផលិតផលមានគុណភាព សុវត្ថិភាព និងអាហារូបត្ថម្ភ ព្រមទាំងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងធនធានដី ព្រៃឈើ និងផលផលប្រកបដោយចីរភាព។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ បានរៀបចំឡើងដោយមានសង្គតិភាពទៅនឹងឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣ និងស្របជាមួយឯកសារគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតផងដែរ។ ដំណើរការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រនេះគឺមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអង្គការជំនាញក្រោមឱវាទក្រសួង ក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងតំណាងវិស័យឯកជន។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានកិច្ចការជាច្រើនដែលនឹងត្រូវអនុវត្តក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ និងត្រូវសម្រេចឱ្យបានលទ្ធផលជាក់ស្តែងនាពេលខាងមុខ ជាពិសេសដើម្បីសម្រេចបាននូវទិសដៅគោលដៅគោលនយោបាយទាំងអស់ខាងលើ គ្រប់អង្គការជំនាញពាក់ព័ន្ធក្នុងអនុវិស័យនីមួយៗ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវតែខិតខំធ្វើយ៉ាងណាអនុវត្តការងារឱ្យបានសកម្ម និងខ្លាំងក្លានូវបណ្តាសកម្មភាពទាំងឡាយ ដូចដែលបានដាក់ចេញក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ នេះ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ប្តេជ្ញាយ៉ាងមុតមាំក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣ ដោយប្រែក្លាយផែនការសកម្មភាពដែលមានក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មនេះ ឱ្យទៅជាការអនុវត្តជាក់ស្តែង តាមរយៈការខិតខំបង្កើន និងប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងស្រុក ព្រមទាំងកៀរគរធនធានពីបណ្តាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងវិស័យឯកជននានា ក៏ដូចជាការធ្វើសមាហរណកម្មឱ្យតូចតាមពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗទាំងអស់ ចូលរួមអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ឱ្យសម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលប្រកបដោយគុណភាព និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

ក្នុងនាមក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា គ្រប់ក្រសួងស្ថាប័នអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ពិតជានឹងចូលរួមសហការអនុវត្តសកម្មភាពការងារ ពិសេសសហគមន៍អន្តរជាតិនឹងបន្តផ្តល់ជំនួយទាំងបច្ចេកទេសនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីរួមចំណែកជួយទ្រទ្រង់ដល់ដំណើរការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ នេះ ឱ្យទទួលបានលទ្ធផលផ្តុំជាវិជ្ជមាន និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតាមផែនការ និងការរំពឹងទុក។

ខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងស្មោះស្ម័គ្រ ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ដែលបានចូលរួមយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងដំណើរការកសាងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ នេះ និងប្តេជ្ញាចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដំណើរការអនុវត្ត ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសកម្ពុជានាពេលអនាគតប្រកបដោយជោគជ័យ។

ថ្ងៃសុក្រ ៦ កើត ខែអស្សុជ ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស ២៥៦៣
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៩

រដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

(Handwritten signature)

ចេង សាខុន

មាតិកា

ទំព័រ

បុព្វកថា

១

ជំពូកទី១ : សេចក្តីផ្តើម

៥

១.១. សារបាន.....

៦

១.២. អាទិភាពសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មសម្រាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខ.....

៧

១.៣. ទំនាក់ទំនងរវាងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មជាមួយផែនការ
យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ.....

៩

១.៤. ដំណើរការនៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣

១៤

១.៥. ទម្រង់របស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣.....

១៥

ជំពូកទី២ : ការវិនិយោគស្ថានភាព (សមិទ្ធផល និងបញ្ហាប្រឈម)

១៦

២.១. ស្ថានភាពទូទៅរបស់វិស័យកសិកម្ម.....

១៦

២.២. លទ្ធផលសម្រេចបាននៃ ផ.យ.អ.វ.ក (២០១៤ - ២០១៨).....

១៨

២.២.១. ការលើកកម្ពស់ផលិតភាព និងពិពិធកម្មកសិកម្ម.....

១៩

២.២.២. ការជំរុញផលិតកម្មសត្វ និងសុខភាពសត្វ.....

២៤

២.២.៣. ការគ្រប់គ្រងធនធានជលផល និងវារីវប្បកម្ម.....

២៧

២.២.៤. ការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ.....

៣០

២.៣. ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន សេវាគាំទ្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស.....

៣៣

២.៤. ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ.....

៣៤

២.៥. បញ្ហាប្រឈមក្នុងវិស័យកសិកម្ម.....

៣៥

២.៦. ការវាយតម្លៃ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....

៣៦

ជំពូកទី៣ : យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម

៣៨

៣.១. ចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្ម.....

៣៨

៣.២. គោលបំណង និងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ.....

៣៩

៣.៣. យុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម.....

៤០

៣.៣.១. កម្មវិធីទី១៖ ការបង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្មដំណាំកសិកម្ម និងកសិ-ធុរកិច្ច...

៤៣

៣.៣.២. កម្មវិធីទី២៖ ការលើកកម្ពស់ផលិតកម្មសត្វ និងសុខភាពសត្វ.....

៤៧

៣.៣.៣. កម្មវិធីទី៣៖ ការគ្រប់គ្រងធនធានជលផល និងការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្ម.....

៤៩

៣.៣.៤. កម្មវិធីទី៤៖ ការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ.....

៥២

៣.៣.៥. កម្មវិធីទី៥៖ ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាគាំទ្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស...

៥៤

៣.៤. ក្របខ័ណ្ឌអាទិភាពអន្តរវិស័យ.....

៥៥

**ជំពូកទី៤ : ការរៀបចំស្ថាប័នសម្រាប់អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍
វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣**

៦៦

៤.១. ការសម្របសម្រួលអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ.....

៦៦

៤.២. ការរៀបចំកម្មវិធី និងថវិកា.....

៦៨

**ជំពូកទី៥ : យុទ្ធសាស្ត្ររៀបចំការហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់អនុវត្តផែនការ
យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣**

៦៩

ជំពូកទី៦ : ការតាមដាន និងវាយតម្លៃ	៦៩
ជំពូកទី៧ : សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	៧១
ឧបសម្ព័ន្ធគ្រប់:	
ឧបសម្ព័ន្ធ១: តារាងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ កសិកម្ម ២០១៩-២០២៣	
ឧបសម្ព័ន្ធ២: គម្រោងតម្រូវការថវិកាសរុប ២០១៩-២០២៣	
តារាងទី១: ផលិតកម្មដំណាំស្រូវពីឆ្នាំ២០១៤-២០១៨.....	២០
តារាងទី២: ផលិតកម្មដំណាំកៅស៊ូពីឆ្នាំ២០១៤ ដល់ឆ្នាំ២០១៨.....	២៤
តារាងទី៣: ស្ថិតិសត្វតាមបែបផែនផលិតកម្មពីឆ្នាំ២០១៤-២០១៨.....	២៥
តារាងទី៤: ស្ថានភាពផលនេសាទពីឆ្នាំ២០១៤-២០១៨.....	៣០
តារាងទី៥: ការដាំឈើដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងឯកជនឆ្នាំ២០១៤-២០១៨.....	៣៣
តារាងទី៦: ការប៉ាន់ស្មានតម្រូវការធនធានហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៤-២០១៨.....	៦៩
ក្រាហ្វិកទី១: ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មពីឆ្នាំ២០១៤-២០១៨.....	២១
ក្រាហ្វិកទី២: ផលិតកម្មសត្វសរុប (លក្ខណៈគ្រួសារ និងពាណិជ្ជកម្ម) ឆ្នាំ២០១៤-២០១៨	២៥
ក្រាហ្វិកទី៣: ប្រព័ន្ធផែនការថវិកា ការតាមដាន និងវាយតម្លៃ	៧១

ជំពូកទី១ : សេចក្តីផ្តើម

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងម៉ឺងម៉ាត់បំផុតរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** បានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និងជំរុញការអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្រតុល្យភាពដំណាក់កាលទី៤** និង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣** ដែលនៅតែចាត់ទុកវិស័យកសិកម្មជាវិស័យអាទិភាព ក្នុងការទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ធានាសន្តិសុខស្បៀង និងជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជនបទ ដោយបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា ការលើកកម្ពស់ផលិតភាព ពិពិធការបន្លែយកម្ម និងពាណិជ្ជបន្លែយកម្មកសិកម្ម ការកែទម្រង់ដីធ្លី ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ប្រកបដោយចីរភាព ពិសេសធនធានព្រៃឈើនិងផលជល គឺជាមុខព្រួញស្នូលដ៏សំខាន់ ដើម្បីចូលរួមជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលពីមុនត្រូវបានចាត់ទុកថាអន់ថយផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច គ្របដណ្តប់ទៅដោយភាពក្រីក្រ និងអសន្តិសុខស្បៀង បច្ចុប្បន្ននេះបានក្លាយទៅជាប្រទេសដែលជាប់ឯកត្តទកម្មលើពិភពលោក ដែលបានសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងបិតនៅក្នុងលំដាប់ចំណោមប្រទេសមានកំណើននៃការនាំចេញស្បៀង និងផលិតផលកសិកម្មទៅកាន់ទីផ្សារពិភពលោក។ លើសពីនោះទៅទៀត ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក៏បានសម្រេចនូវវឌ្ឍនភាពដ៏ប្រសើរក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ហើយបានឆ្លងកាត់ដោយជោគជ័យ ពីចំណាត់ថ្នាក់ប្រទេសមានចំណូលទាប ទៅជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប។

ជាក់ស្តែង រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានសូចនាករសំខាន់ៗនៃក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដោយបានសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរង្វង់ជាង៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ រក្សាបាននូវអតិផរណាទាបក្នុងរង្វង់៣% ហើយក្នុងឆ្នាំ២០១៨នេះសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រូវបានវាយតម្លៃថានៅតែរឹងមាំ ពោលគឺមានកំណើនរហូតដល់៧,៥%។ សមិទ្ធផលទាំងអស់នេះសម្រេចទៅបានក្នុងបរិបទមួយនៃស្ថិរភាពនយោបាយ និងសុខសន្តិភាព ដែលសុទ្ធតែជាចំណុចគន្លឹះសម្រាប់កម្ពុជាបោះជំហានឆ្ពោះទៅមុខក្នុងការលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាព ដើម្បីសម្រេចបាននូវកិច្ចអភិវឌ្ឍមួយប្រកបដោយចីរភាព។ ពិតណាស់ថា ក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានខិតខំធ្វើយ៉ាងណាប្រមូលផ្តុំប្រើប្រាស់ធនធាន និងសក្តានុពលដែលមានសំដៅលើកម្ពស់ផលិតភាពកសិកម្ម ពិពិធការបន្លែយកម្ម និងពាណិជ្ជបន្លែយកម្មកសិកម្ម ដើម្បីបង្កើនការងារ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលនៅជនបទ ព្រមទាំងធានាបាននូវសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់ប្រជាជនទូទៅ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវអាហារូបត្ថម្ភ បង្កើនការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម សំដៅលើកម្ពស់ជីវភាពរបស់ប្រជាកសិកររស់នៅតំបន់ជនបទ និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រជាចម្បង។

ក្នុងន័យនេះ ការធ្វើទំនើបកម្មក្នុងវិស័យកសិកម្ម ត្រូវបាននិងកំពុងជំរុញអនុវត្តដោយផ្តោតទៅលើការធ្វើពិពិធកម្មដំណាំ សត្វ វារីវប្បកម្ម ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់គាំទ្រផលិតកម្មកសិកម្មនៅក្នុងប្រព័ន្ធខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មប្រកបដោយភាពប្រកួតប្រជែង ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារ ការពង្រឹងសមត្ថភាពនៃសេវាកម្ម ការផ្ទេរបច្ចេកទេសកសិកម្ម និងការអភិវឌ្ឍន៍បន្លែយកម្ម លើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍ និងពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍កសិកម្ម ដើម្បីធានានូវស្ថិរភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលកសិកម្មទៅកាន់ទីផ្សារ ការអនុវត្តផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យាក្នុងគោលដៅបង្កើនសហគ្រិនភាព និងមានលក្ខណៈជាអាជីពក្នុងអាជីវកម្មកសិកម្ម។ ជាមួយគ្នានេះ ការលើកកម្ពស់អភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា ការជំរុញកសិកម្មវេជ្ជសាស្ត្រ ការស្រាវជ្រាវ ព្រមទាំងបច្ចេកទេសប្រតិបត្តិនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មកសិកម្ម ដែលឆ្លើយតបចំពោះតម្រូវការនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុត្រូវបាន និងកំពុងជំរុញឱ្យអនុវត្តយ៉ាងល្អប្រសើរ។

១.១. សារធាន

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានរៀបចំឯកសារផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម (ផ.យ.អ.វ.ក) ដែលគ្របដណ្តប់រយៈពេលមធ្យម៥ឆ្នាំ (២០១៩-២០២៣) ហើយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺជា ការបន្តការអនុវត្តនៃ ផ.យ.អ.វ.ក ២០១៤-២០១៨។ ដោយអនុវត្តតាមគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ រាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៦នៃរដ្ឋសភា ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជា សំខាន់លើការបន្តធ្វើទំនើបកម្មវិស័យកសិកម្ម តាមរយៈការបង្កើនផលិតភាព ការធ្វើពិពិធកម្ម និងកសិ-ពាណិកម្ម ដោយបានជំរុញការអនុវត្តនូវវិធានការចាំបាច់មួយចំនួនរួមមាន ការកសាង និងកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវា ដែលបម្រើដល់ផលិតកម្មកសិកម្ម បង្កើនការផ្តល់សេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មដល់កសិករ ការស្រាវជ្រាវ បច្ចេកទេសកសិកម្ម សំដៅបង្កើនទិន្នផលដំណាំ និងបន្សុំការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការគ្រប់គ្រង និងបង្កើនជីជាតិ ដីកសិកម្ម ការពង្រឹងសហគមន៍កសិកម្ម ការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកៅស៊ូ ព្រមទាំងការកសាង និងពង្រឹង សមត្ថភាពធនធានមនុស្សនិងស្ថាប័ន ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព មានការ ប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ បរិយាប័ន្ន និងនិរន្តរភាព។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រសួងក៏បានយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់អំពីការលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្ម ព្រមទាំង ខិតខំយ៉ាងខ្លាំងក្លាលើការអនុវត្តវិធានការច្បាប់ និងវិធានការបច្ចេកទេសសមស្រប ក្នុងការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ ធនធានធម្មជាតិ ព្រៃឈើ និងផលជលប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងអស់នេះ គឺក្នុងទិសដៅចូល រួមចំណែកបង្កើនតម្លៃបន្ថែមនៃផលិតផលកសិកម្ម ក៏ដូចជាការជួយបង្កើតការងារ បង្កើនប្រាក់ចំណូលជូនប្រជា កសិករ និងបន្តជំរុញការធ្វើកសិ-ពាណិជ្ជកម្ម។

ការកំណត់ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្ររួមរបស់ក្រសួង សម្រាប់អនុវត្តរយៈពេល៥ឆ្នាំកន្លងទៅ (ពីឆ្នាំ២០១៤ ដល់ ឆ្នាំ២០១៨) គឺ៖ “ជំរុញកំណើនកសិកម្មប្រចាំឆ្នាំឱ្យបានក្នុងរង្វង់៥% តាមរយៈការលើកកម្ពស់ផលិតភាព ពិពិធកា- រូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជបនីយកម្មកសិកម្ម ការលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្ម ដោយយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ លើការការពារ និងគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើ និងផលជលប្រកបដោយនិរន្តរភាព”។ ដើម្បីសម្រេចបានទិសដៅ គោលនយោបាយនេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានអនុវត្តកម្មវិធីយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន៥ ដូចខាង ក្រោម៖

កម្មវិធីទី១៖ បង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្ម និងពាណិជ្ជបនីយកម្មកសិកម្ម

គោលដៅនៃកម្មវិធីនេះគឺត្រូវជំរុញកំណើនផលិតកម្មគ្រប់មុខដំណាំក្នុងរង្វង់១០%ក្នុងមួយឆ្នាំ តាមរយៈ ការបង្កើនការស្រាវជ្រាវ និងផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មសំដៅបង្កើនទិន្នផលដំណាំ លើកកម្ពស់គុណភាពផលិតផល ពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍កសិកម្ម ដោយផ្សារភ្ជាប់ជាមួយផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាព នៃការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ដីកសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

កម្មវិធីទី២៖ ជំរុញផលិតកម្មសត្វ និងសុខភាពសត្វ

គោលដៅនៃកម្មវិធីនេះគឺត្រូវជំរុញការចិញ្ចឹមសត្វក្នុងអត្រាកំណើន៣%ក្នុងមួយឆ្នាំ ដោយផ្អែកលើប្រសិទ្ធ ភាពនៃការពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវនិងផ្សព្វផ្សាយ បង្កើនសមត្ថភាពបង្ការទប់ស្កាត់ជំងឺឆ្លងសត្វ និងជំងឺសូណូស៊ីស ធានាការផ្គត់ផ្គង់សត្វផលិតផលសត្វប្រកបដោយអនាម័យ សុវត្ថិភាព និងបង្កើនសក្តានុពលនៃការនាំចេញ។

កម្មវិធីទី៣៖ ការគ្រប់គ្រងធនធានផលជលប្រកបដោយនិរន្តរភាព

គោលដៅនៃកម្មវិធីនេះគឺត្រូវបង្កើនការការពារ និងអភិរក្សធនធានផលជល ដោយលុបបំបាត់បទល្មើស នេសាទគ្រប់រូបភាព ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង១០០សហគមន៍នេសាទ និងជំរុញការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មក្នុងកំណើន

១៥% រៀងរាល់ឆ្នាំ ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវនិរន្តរភាពធនធានជលផល ព្រមទាំងកែលម្អគុណភាព និងសុវត្ថិភាពផល ផលិតផលជលផលសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុកនិងនាំចេញ។

កម្មវិធីទី៤៖ ការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃប្រកបដោយនិរន្តរភាព

គោលដៅនៃកម្មវិធីនេះគឺត្រូវបង្កើនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃប្រកបដោយនិរន្តរភាព តាមរយៈការ ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ ជំរុញការដាំឈើឡើងវិញ និងបង្កើនសមត្ថភាពសហគមន៍ព្រៃឈើឱ្យបាន ២០ សហគមន៍ក្នុងមួយឆ្នាំ។

កម្មវិធីទី៥៖ ពង្រឹងស្ថាប័ន បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាគាំទ្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស

គោលដៅនៃកម្មវិធីនេះគឺត្រូវបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន ការផ្តល់សេវាគាំទ្រ និងពង្រឹង សមត្ថភាពផ្នែកអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

សម្រាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខ (២០១៩-២០២៣) ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងរៀបចំ រចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធីអាទិភាពចំនួន៥ដដែល ដោយសម្រេចគោលដៅឱ្យស្របនឹងគោលនយោបាយដូចមានចែង ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣។

១.២. អាទិភាពសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មសម្រាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខ

វិស័យកសិកម្មនៅតែដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គម ការអភិវឌ្ឍជនបទ ជា ពិសេសបានចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅកម្ពុជា។ ដោយសារការវិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងកំណើននៃផលិតកម្ម គោល ដៅយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពចំនួន០២ត្រូវបានកំណត់ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មគឺ៖

(ទី១) បង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្មកសិកម្ម ការប្រកួតប្រជែង និងពាណិជ្ជបន្ថយកម្មកសិកម្ម

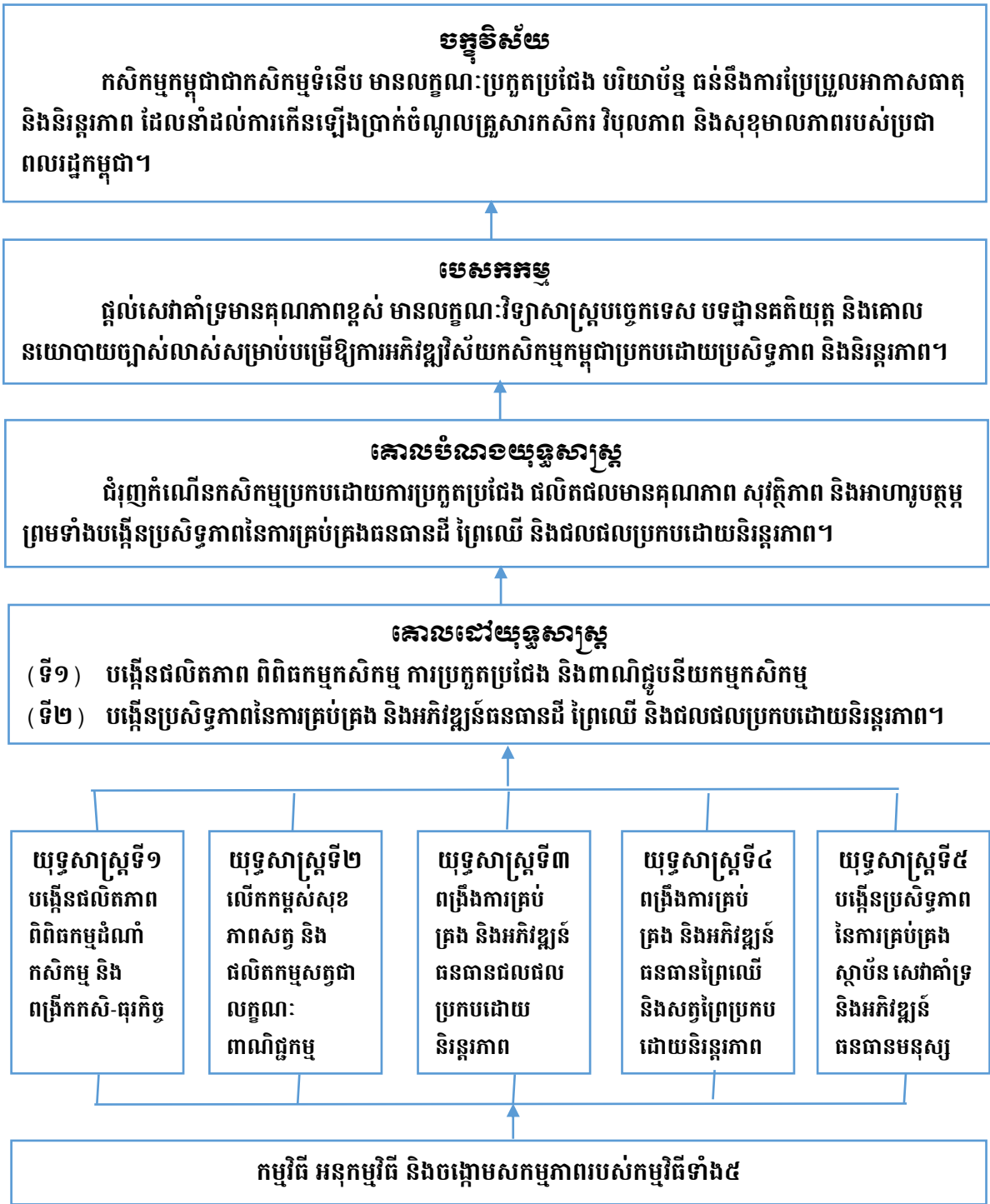
គោលដៅនេះគឺតម្រង់ឆ្ពោះទៅលើការជំរុញផលិតកម្មកសិកម្មតាមលក្ខណៈទំនើប និងយន្តបន្ថយកម្ម ជំនួសឱ្យការថយចុះនៃកម្លាំងពលកម្មកសិកម្ម មានលក្ខណៈសន្សំសំចៃ ធ្វើឱ្យថ្លៃដើមផលិតទាប ធ្វើពិពិធកម្មទៅរក មុខដំណាំដែលមានសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ផ្តល់ប្រាក់ចំណេញច្រើនសម្រាប់កសិករ សហគមន៍កសិកម្ម ដែល នឹងនាំដល់ការប្រកួតប្រជែងទីផ្សារខ្ពស់ ព្រមទាំងដំណើរការកសិ-ធុរកិច្ចមានលក្ខណៈបរិយាប័ន្ន ប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋ- កិច្ច និងនិរន្តរភាព។

(ទី២) បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានដី ព្រៃឈើ និងជលផល ប្រកបដោយនិរន្តរភាព

គោលដៅនេះគឺតម្រង់ឆ្ពោះទៅលើការអភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានដី ព្រៃឈើ និងជលផលប្រកបដោយ និរន្តរភាព។ ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខនេះ សមត្ថភាពបច្ចេកទេសក្នុងការគ្រប់គ្រងនឹងត្រូវបានបង្កើនឡើងជា ចាំបាច់ ដើម្បីធានាតុល្យភាពរវាងការអភិវឌ្ឍ និងការអភិរក្សស្របតាមគោលការណ៍កំណត់ជាធរមាន។

ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅគោលនយោបាយអាទិភាពខាងលើ យុទ្ធសាស្ត្រចំនួន៥នឹងត្រូវបានដាក់ ចេញឱ្យអនុវត្តក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខនេះគឺ៖

- (១) បង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្មដំណាំកសិកម្ម និងពង្រីកកសិ-ធុរកិច្ច
- (២) លើកកម្ពស់សុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម
- (៣) ពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានជលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព
- (៤) ពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃប្រកបដោយនិរន្តរភាព
- (៥) បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន សេវាគាំទ្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធាន មនុស្ស

យុទ្ធសាស្ត្រទាំង៥ខាងលើនេះនឹងត្រូវអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដោយមានកម្មវិធីទាំង៥របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាតួអង្គសំខាន់សម្រាប់ប្រតិបត្តិ និងគ្រប់គ្រងដោយអង្គភាពថវិការបស់ក្រសួង។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងបន្តជំរុញការបង្កើនផលិតភាព គុណភាព និងពិពិធកម្មកសិកម្ម តាមរយៈការបង្កើនការវិនិយោគប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព លើការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍពូជដំណាំ ពូជសត្វ បង្កើនការចិញ្ចឹមត្រីដែលផ្តល់តម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ ជាមួយនឹងបច្ចេកវិទ្យាវេជ្ជសាស្ត្រ ឌីជីថល និងទាន់សម័យ ជំរុញការផ្សព្វផ្សាយកសិករនៅទីជនបទដែលខ្វះជំនាញបច្ចេកទេស ការតភ្ជាប់រវាងសហព័ន្ធបួសហេតុមន៍កសិកម្ម និងវិស័យឯកជន តាមរយៈយន្តការផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា លើកកម្ពស់ផលិតភាព និងប្រសិទ្ធភាពលើការប្រើប្រាស់ទឹក ព្រមជាមួយនឹងការពង្រីកផ្ទៃដីស្រោចស្រព ការបន្តជំរុញ និងសម្របសម្រួលក្នុងការផ្តល់ប័ណ្ណកាន់កាប់